

T.C.
YOZGAT
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/295

KARAR NO : 2017/277

DAVACI : Muhammed Abdulhamid KARABIYIK

VEKİLİ : Av. Çelebi TETİK- Şeyh Osman Mah. Ankara Cad. Ayyüce Sit. C Blok No: 3/1
Merkez/YOZGAT

DAVALILAR : 1- Kırşehir Valiliği

VEKİLİ : Av. Selin EROĞLU- Kırşehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü/KIRŞEHİR
2- Milli Eğitim Bakanlığı/ANKARA

VEKİLİ : Hukuk Müşaviri Hüseyin ACAR (Aynı yerde)

DAVANIN ÖZETİ : Kırşehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü emrinde mühendis olarak görev yapan davacı tarafından, Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar Mühendisliği Ana Bilim Dalında yüksek lisans öğrenimi gördüğünden bahisle Isparta İli'ne naklen atanma istemiyle yapmış olduğu başvurunun reddine ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı İnsan Kaynakları Müdürlüğü'nün 12.02.2016 gün ve 1651618 sayılı işleminin; hukuka aykırı olduğundan bahisle iptali istenilmektedir.

KIRŞEHİR VALİLİĞİ

SAVUNMASININ ÖZETİ : Davacının mühendis olarak görev yaptığı, öğretmenlerle ilgili Yönetmeliğe tabi olmadığı, Milli Eğitim Bakanlığı Personelinin Görevde Yükselme, Ünvan Değişikliği ve Yer Değiştirme Suretiyle Atanması Hakkında Yönetmeliğin Mazeret Bağlı Yer Değiştirmeler başlıklı 30.maddesinde öğrenim durumunun tayin için geçerli mazeretler arasında sayılmadığı, aynı Yönetmeliğin 35.maddesiyle atıf yapılan Genel Yönetmelik hükümlerinde de öğrenim mazeretine yer verilmediği, işlemin usul ve yasaya uygun olduğu, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

SAVUNMASININ ÖZETİ : Milli Eğitim Bakanlığı Personelinin Görevde Yükselme, Ünvan Değişikliği ve Yer Değiştirme Suretiyle Atanması Hakkında Yönetmeliğin Mazeret Bağlı Yer Değiştirmeler başlıklı 30.maddesinde öğrenim durumunun tayin için geçerli mazeretler arasında sayılmadığı, aynı Yönetmeliğin 35.maddesiyle atıf yapılan Genel Yönetmelik hükümlerinde de öğrenim mazeretine yer verilmediği, işlemin usul ve yasaya uygun olduğu, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Yozgat İdare Mahkemesi'nce, gereği görüldü:

Anayasanın "Temel Haklar ve Ödevler" başlığını taşıyan ikinci kısmının "Genel Hükümler" başlığını taşıyan birinci bölümünde yer alan ve 03.10.2001 günlü, 4709 sayılı Kanun'un 2.maddesi ile değişik 13.maddesinde, temel hak ve hürriyetlerin, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabileceği, bu sınırlamaların, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamayacağı belirtilmiş, aynı kısmın "Sosyal ve Ekonomik Hak ve Ödevler" başlığını taşıyan üçüncü bölümünde yer alan 42.maddesinde de, kimsenin, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamayacağı, öğrenim hakkının kapsamının kanunla tesbit edileceği ve düzenleneceğinin kurala bağlandığı anlaşılmaktadır.

Anılan hükümler uyarınca temel hak ve hürriyetler arasında yer aldığı kuşkusuz olan eğitim ve öğretim hakkının Anayasal düzeyde korunmasına özen gösterildiği ve kimsenin bu haktan mahrum bırakılamayacağına açıkça düzenlemeye tabi tutulduğu, yine demokratik hukuk devletlerinin temel özellikleri ile bağdaşır şekilde bu hakkın kapsam ve sınırlarının kanunla düzenlenmesi kuralının getirildiği, başka bir anlatımla eğitim hakkına ilişkin kısıtlamaların ve sınırlamaların kanunla yapılmasının zorunluluk olduğu, hiyerarşik olarak kanundan daha alt düzeyde bir normla eğitim ve öğretim hakkının sınırlanmasına yönelik düzenleme yapılması yolunun kapatıldığı, yasa koyucu tarafından eğitim hakkının sınırlanması sırasında dikkat edilmesi gereken ilke ve ölçütlerin ise Anayasanın 13.maddesinde düzenlendiği ve yasa koyucuya da sınırsız bir hareket alanı bırakılmadığı anlaşılmaktadır.

Toplumsal düzenin bir çok hak ve özgürlüklerin sınırlanmasını yada bu hakların kullanımının belirli kurallara bağlanmasını gerektirdiği açıktır. Ancak bu sınırlamaların yapılması sırasında keyfi bir tutum içine girilmesinin önlenmesi için Anayasa koyucu yada yüksek yargı organları tarafından geliştirilmiş ilke ve ölçütler bulunmaktadır. Sınırlamada temel ölçüt kamu düzenidir. Ancak, temel hak ve özgürlüklerin kullanımına yönelik yapılacak düzenlemelerde ve getirilecek sınırlamalarda yasakoyucu dahi, Anayasanın 13.maddesinin ikinci fıkrasında yer alan sınırlamanın "demokratik toplum düzeninin gereklerine" ve "ölçülülük" ilkesine aykırı olamayacağına ilişkin ilkelere uymak zorundadır.

Demokratik toplum düzeninin gerekleri ölçütünün esin kaynağı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesidir. Bu ölçüte göre, özgürlüklere getirilen sınırlamalar demokratik toplum düzeni çerçevesi dışına çıkmamalıdır. Özgürlükleri sınırlamanın sınırı olarak gösterilen demokratik toplumdan ne anlaşılması gerektiği ise, bu maddeye ilişkin gerekçede, "genellikle kabul gören demokratik rejim anlayışına aykırı olmama" olarak belirtilmiştir. Genel olarak, demokratik toplum düzeninin gereklerinden, batılı anlamda, çağdaş-hürriyetçi demokrasilerin genel ve evrensel niteliklerini anlamak gerektiği söylenebilir. Anayasa Mahkemesi kararlarında da, "kişinin sahip olduğu dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve özgürlüklerin özüne dokunulup tümüyle kullanılamaz hale getiren kısıtlamaların, demokratik toplum düzeninin gerekleriyle uyum içinde sayılmayacağı" belirtilmektedir. Öte yandan, madde de yer alan ölçülülük ilkesinin bir gereği olarakta, yapılacak sınırlamanın elverişli, gerekli ve orantılı olması gerekmektedir. Ölçülülük ilkesinin en temel ölçütü kullanılan araç ile güdülen amacın uyumlu bir oran içinde olmasıdır.

Anayasanın 13.maddesinde temel hak ve özgürlüklerin ve dolayısıyla eğitim hakkının sınırlanması konusunda yasakoyucuya verilen yetkiye yönelik kesin ve önleyici tedbirler alınmak suretiyle eğitim hakkının korunmasına çalışıldığı gözetildiğinde, eğitim hakkının kullanımına yönelik bazı ilkelerin belirlenmesinin idareye bırakıldığı durumlarda, yetkili idareler tarafından normlar hiyerarşisinde

yasadan daha alt düzeyde bir norm ile yapılacak düzenlemeler ile getirilen kuralların öncelikle eğitim hakkının sınırlandırılması anlamını taşıyarak ve yasakoyucunun yetkisinin sınırlandırılmasına yönelik belirlenen Anayasal ilke ve ölçütlere uygun olmasının gerekeceği kuşkusuzdur.

Sosyal hukuk devleti'nin görevi, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini hukuk devleti ve adâlet ilkeleriyle bağdaşmayacak sınırlayan siyasî, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmak; insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.

Bunun için Devlet, yurttaşların eğitim ve öğrenim ihtiyaçlarını kaliteli şekilde ve yeterince karşılamak zorundadır. Bunları sağlamak devlet için amaç ise, bunları gerçekleştirmek görevini üstlenen yükseköğretim kurumları da vatandaşın hizmetinde olan birer araçtır.

Özgürlüğün ana gaye olarak görüldüğü demokratik toplum düzeninde ve sosyal bir hukuk devletinde asıl amaç kişinin maddi ve manevi varlığının geliştirilmesi, şartlarının hazırlanması, böylece bütün siyasî ekonomik ve sosyal engellerin kaldırılması ise, bir hakkın amacına uygun olarak kullanılmasını engelleyen veya kullanılmaz duruma düşüren nitelikteki sınırlamaların veya kuralların demokratik toplum düzeni gerekleri ile uyum içinde olduğu söylenemez. Anayasa ile güvence altına alınan eğitim hakkı ile güdülen asıl amaç, mümkün olduğu kadar herkesin kendisini geliştirmesi ve bunun sonucu olarak yükseköğretimden yararlanmasına olanak sağlamaktır. Bu nedenle idareler tarafından yapılacak düzenlemelerde öncelikle bu Anayasal amacın gerçekleştirilmesi düşüncesinden hareket edilerek daha çok bireyin daha kolay şekilde yükseköğrenim görmesinin önünün açılması gerekmektedir. İdarelerin kişinin asıl iradesinin eğitim hakkından vazgeçmek olmadığı sürece kişilerin eğitimine devam edebilmesine olanak sağlamaları kendilerine yüklenmiş Anayasal bir görevdir. Ancak, tüm haklar gibi eğitim hakkının da, diğer bireylerin temel hak ve hürriyetlerinin başladığı noktada biteceği, bu nedenle bireyin eğitim hakkının korunması amacıyla yapılacak düzenlemelerin ve getirilecek yaptırımların diğer bireylerin haklarını sınırlayıcı yada ortadan kaldırıcı sonuçlar doğurmamasının gerektiği, bireyin eğitim hakkının korunması amacıyla kamu hizmetlerinin aksamaması sonucunu doğuracak düzenleme yapılmasına da olanak bulunmayacağı kuşkusuzdur.

Dava dosyasının incelenmesinden, Kırşehir İl Millî Eğitim Müdürlüğünde mühendis olarak görev yapan davacı tarafından, Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar Mühendisliği Ana Bilim Dalında tezli yüksek lisans yaptığından bahisle Isparta iline naklen atanma istemiyle yapmış olduğu başvurunun reddedilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacının, 2010 yılında Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu Bilgisayar Programcılığı Bölümünde ön lisans eğitimini tamamladıktan sonra 2014 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği bölümünü bitirerek lisans eğitimini tamamladığı, bu arada 2013 yılında Isparta İli Eğirdir İlçe Millî Eğitim Müdürlüğünde veri hazırlama ve kontrol işletmeni olarak kamu görevine başladığı, 2015 yılında ise görevde yükselme sınavında başarılı olarak Kırşehir İl Millî Eğitim Müdürlüğüne mühendis ünvanı ile atandığı dikkate alındığında sürekli yükselen bir eğitim ve başarı grafiğinin olduğu, yürüttüğü görevin önemi ve niteliği ile idarenin bu alanda eleman temin etme olanakları ve atanması durumunda kamusal hizmetlerde aksama oluşmasına olanak bulunmadığı hususları birlikte gözetildiğinde, bitirdiği bölüme göre üst öğrenim niteliğinde olduğu kuşkusuz olan Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar

Mühendisliği Ana Bilim Dalında yapacağı tezli yüksek lisans ile öğrenim hayatını tamamlayarak maddi ve manevi varlığını geliştirmesinin sağlanması amacıyla eğitim hayatını devam ettirebileceği bir göreve atanabilmesi için, lisansüstü öğretim ile süresi sınırlı olmak kaydıyla atanması gerekirken, eğitim hakkının özüne dokunacak şekilde tesis edilen dava konusu işlemde, yukarıda anılan Anayasal ilkelere ve hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin iptaline, aşağıda dökümü yapılan 204,40.-TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca tespit edilen 990,00.-TL vekalet ücretinin davalı idarelerden alınarak davacıya verilmesine, artan posta avansının kararın kesinleşmesinden sonra davacıya re'sen iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne istinaf yolu açık olmak üzere 22/02/2017 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Başkan
AHMET YANIK
103820

Üye
BAHADIR ÇEVİK
178535

Üye
HAKAN ÖZKAN
191992

YARGILAMA GİDERLERİ:

Başvurma Harcı :29,20 TL
Karar Harcı :29,20 TL
Y.D. Harcı :48,10 TL
Vekalet Harcı :4,30 TL
Posta Gideri :93,60 TL
TOPLAM :204,40 TL